

TŘI KRÁLOVÉ

6. ledna

Vánoční období končí svátkem Tří králů, které známe pod jmény Kašpar, Melichar a Baltazar. Podle pověsti tři králové, které vedla zářící betlémská hvězda, přišli za malým Ježíškem až k jesličkám a přinesli mu tři dary – zlato, kadidlo a myrhu.

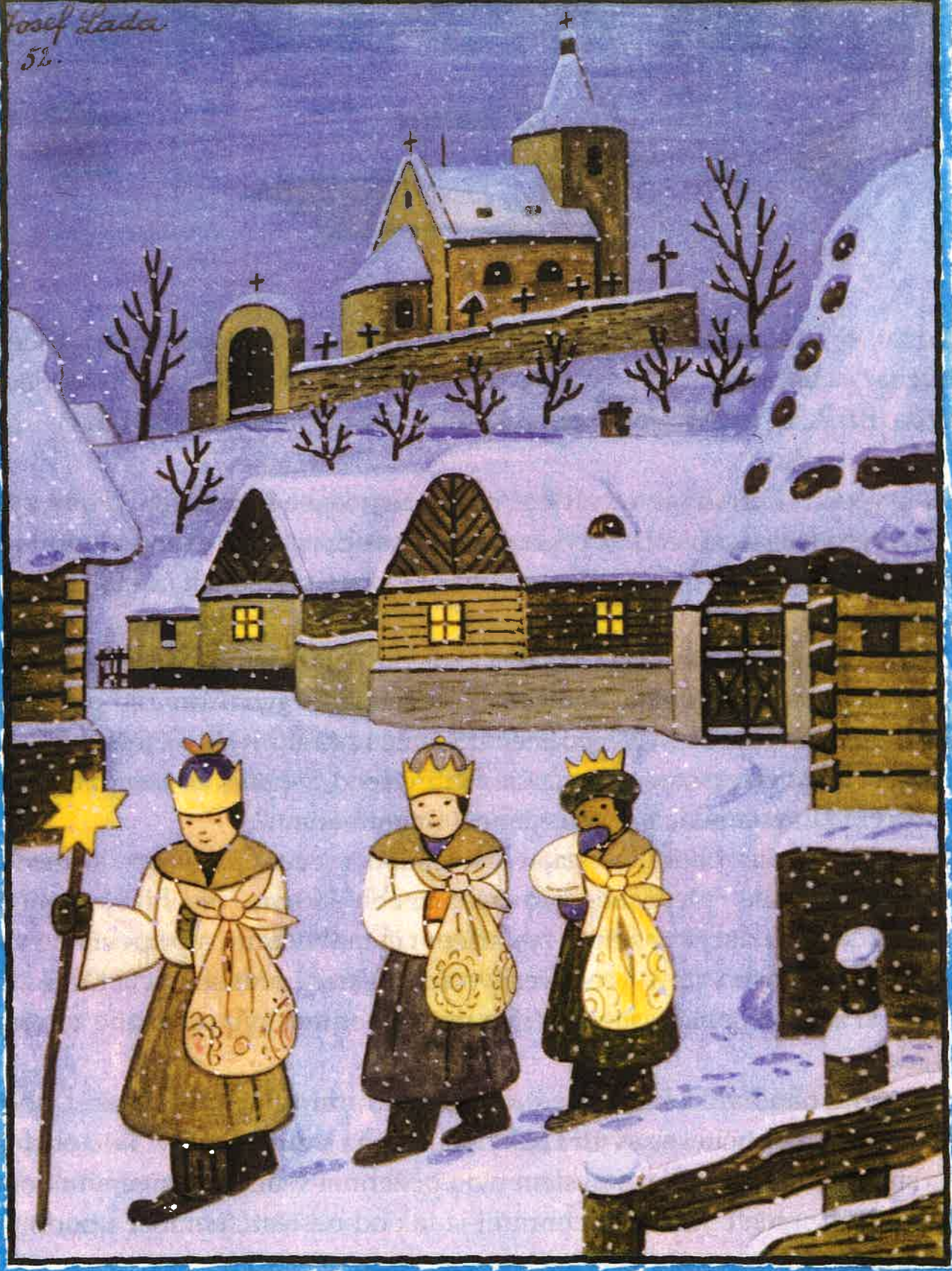
Na svátek Tří králů se ve většině rodin odstrojuje stromeček. Dříve bývalo v některých domácnostech zvykem, že se následující den ráno zatopilo dřevem z vánočního stromku, rodina si uvařila kávu a rozloučila se tak s vánoční atmosférou.

Velmi dlouhou tradici má tříkrálová koleda. Tento den obcházejí malí koledníci, převlečení za tři krále, domácnosti a žehnají stavení tím, že posvěcenou křídou píší na vstupní dveře počáteční písmena králů K+M+B (někdy C+M+B) a letopočet. Tato tři písmena pochází z latinského *Christus mansionem benedicat*, což v překladu znamená „Kristus žehnej tomuto domu“.

Dříve koledníci chodili se zlatou hvězdou v ruce, přes šaty si navlékali dlouhé bílé košile, přepásané provazem nebo šátkem. Na hlavě nosili bílé koruny zdobené zlatým papírovým křížem či malůvkami a připevněné vousy měly z koudele nebo vaty. A ten „černý vzadu“, který představoval krále „mouřenína“, si začernil obličej sazemi. Tito malí koledníci byli převážně z nejchudších rodin.

Původně chodívalo králů více a byli mezi nimi nejen děti, ale i dospělí. Koledovat chodil učitel se svými žáky nebo kněz s ministranty. Tato obchůzka měla slavnostní ráz a jejím smyslem bylo požehnat všem navštíveným domům i lidem, kteří v nich bydleli, a uchránit je tak od neštěstí, nemocí a podobných nepříjemností.

Josef Lada
56.

My tři králové jdeme k vám,
štěstí, zdraví vinšujem vám.

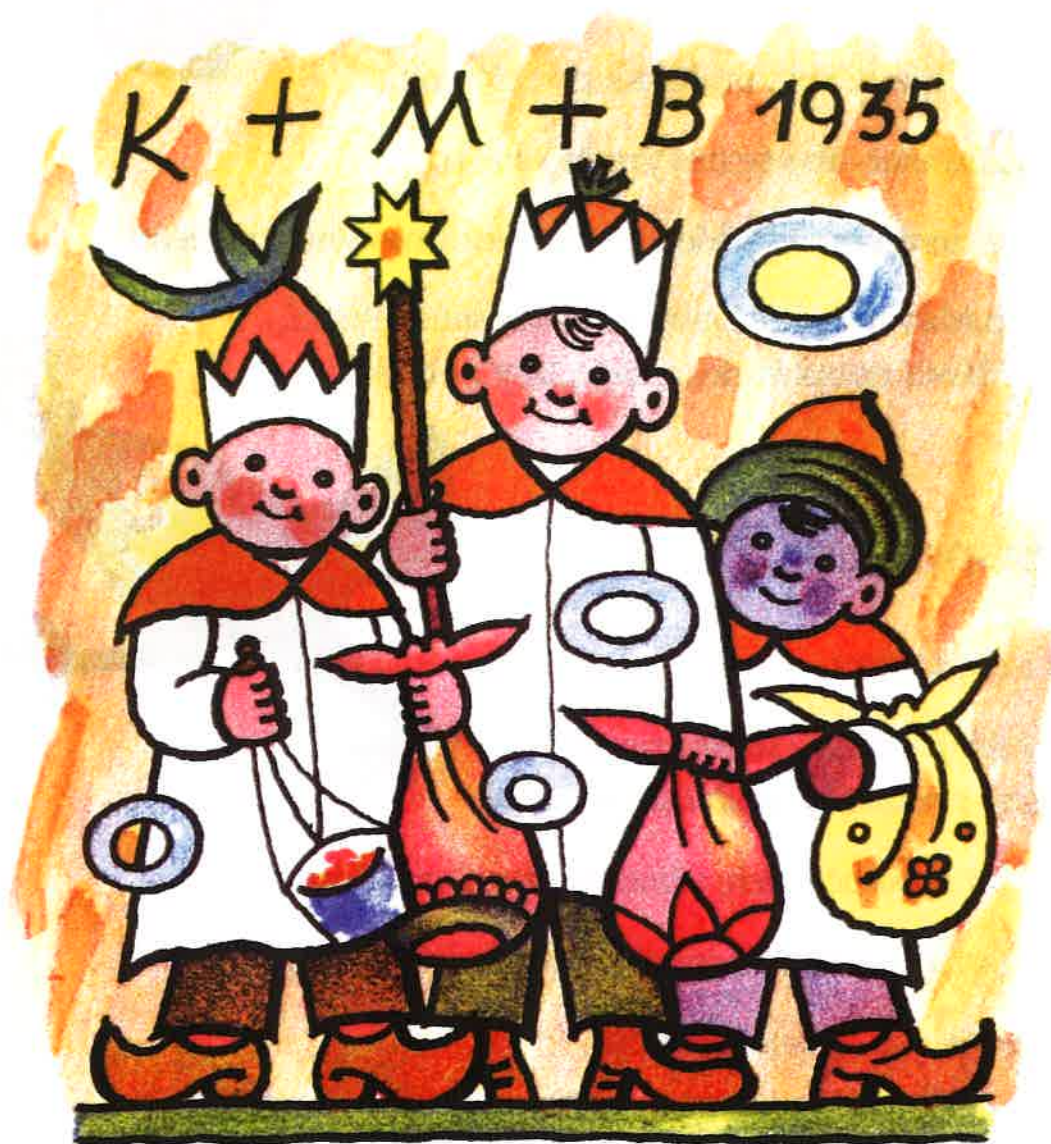
Štěstí, zdraví, dlouhá léta,
my jsme k vám přišli z daleka.

Z daleka je cesta naše,
do Betléma mysl naše.

Co ty, černej, stojíš vzadu,
vystrkuješ na nás bradu?

A já černej vystupuju,
a nový rok vám vinšuju.

A my taky vystupujem
a nový rok vám vinšujem.

Fanfr, fanfr, fanfrnoch,
nastává nám novej rok,
novej rok nám nastává,
koledy se nandává,
hou, hou, halelujá.

Na novej rok my deme k vám,
šťěstí, zdraví vinšujem vám,
šťěstí, zdraví, dlouhá léta,
my sme přišli k vám z daleka,
sejdeme se za sto roka,
hou, hou, halelujá.

Pověry, pořekadla

Jak na Nový rok, tak po celý rok.

Kdo je šťastný na Nový rok, bude tak po celý rok.

Nemělo by se zametat, aby se nevymetlo štěstí.

Z domu se také nemá nic vynášet, aby se s tím nevyneslo i štěstí.

Neměla by se podávat drůbež, aby nám neuletělo štěstí,
ryby, aby nám štěstí neuplavalo, a zajíc, aby neuteklo.

Lidové pranostiky

Na Nový rok o slepičí krok.

*Když na Nový rok jen trocha slunka zasvítí,
bude srpen jasný a počasí bude přát sklizni.*

Jsou-li červánky v novoroční den, přinesou samou svízeň jen.

Novoroční noc jasná a klidná, bude povětrnost pro úrodu vlídná.

Je-li na Nový rok hezky, budou pěkné žně.

Když na Nový rok prší, o Velikonocích sněží.

